Ο τόσο ταλαιπωρημένος αυτός τόπος, έχει κάθε μέρα του χρόνου να αφηγηθεί ιστορίες βίας. Ιστορίες θανάτων και παραλογισμού. Ακόμα χειρότερο είναι, ό,τι αυτές οι ιστορίες πέρα από τα βαθιά τραύματα που έχουν αφήσει, γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης, και διασποράς μίσους.

Μια από αυτές τις μέρες είναι και η δεκάτη Φεβρουαρίου. Του 1947. Ένα σημαντικό και ευχάριστο για τα Ελληνικά χρώματα γεγονός, είναι η υπογραφή συνθήκης ειρήνης με την Ιταλία, στο Παρίσι. Με αυτήν παραχωρήθηκε στην Ελλάδα η κυριαρχία της Δωδεκανήσου. Α λλά στη δίνη του Εμφυλίου πολέμου, την ίδια ημερομηνία, αρκετά βορειότερα, στα χώματα της Αριδαίας, στο χωριό Κωνσταντία,
συντελείται ένα δράμα.

Για να κατανοήσουμε το πλαίσιο, πρέπει να γυρίσουμε στο 1923, στις άνευ προηγουμένου επιπτώσεις του ελληνοτουρκικού πολέμου του ‘19 – ‘22 και ασφαλώς της Μικρασιατικής καταστροφής.

Ο λόγος γίνεται για τις ανταλλαγές πληθυσμών, που μπορεί να ορισθούν ως συμφωνημένες αμοιβαίες εκτοπίσεις και αφορούσαν 1,5 εκατομμύρια Έλληνες ορθόδοξους κατοίκους της Τουρκίας και πεντακόσιες χιλιάδες Μουσουλμάνους κατοίκους της Ελλάδας, οι οποίοι αναγκάστηκαν να αλλάξουν τα πάντα στη ζωή τους.

Θεωρείται η μοναδική στην παγκόσμια ιστορία υποχρεωτική ανταλλαγή πληθυσμών, που υπαγορευόταν από διακρατική σύμβαση. Δεν απαιτούνται ιδιαίτερες γνώσεις για να καταλάβουμε το πελώριο κοινωνικό σοκ στην Ελλάδα, την επόμενη μάλιστα χρονική στιγμή μιας τεράστιας στρατιωτικής συντριβής και αντίστοιχης ψυχολογικής επιβάρυνσης.

Σε αυτό το ιστορικό πλαίσιο λοιπόν, η Κωνσταντία, η οποία έφερε τότε την ονομασία, Κωστελούπ (Gostelup), θεωρείτο αμιγώς μουσουλμανικό χωριό με δυο τζαμιά και πληθυσμό 1.200 κατοίκων που έπρεπε να αποχωρήσουν. Στο σύνολό τους, οι αποχωρήσαντες μουσουλμάνοι ήταν εξισλαμισμένοι Σλάβοι που μιλούσαν σλαβομακεδονικά. Έφυγαν αυτοί, ήρθαν οι ανταλλάξιμοι Έλληνες και τότε, πρωτακούστηκε η τουρκική και η ποντιακή γλώσσα στους δρόμους του χωριού από τους τουρκόφωνους και ελληνόφωνους, χριστιανούς ορθόδοξους με ελληνική εθνική συνείδηση, πρόσφυγες.

Οι πρόγονοι εκείνων των προσφύγων που ήρθαν στο Κωστελούπ είχαν ζήσει τα δικά τους προβλήματα στον Πόντο στον 19ο αιώνα, μετακινούμενοι από τους εκτοπισμούς των Νεότουρκων, αποδεκατισμένοι από τα τάγματα εργασίας (αμελέ ταμπουρού) και από τα άτακτα σώματα του Τοπάλ Οσμάν. Το 1925 το Κωστελούπ μετονομάστηκε σε Κωνσταντία και έκτοτε ο πλούσιος κάμπος άρχιζε να προσφέρει ελπίδα και ζωή στους νέους κατοίκους του.

Ξέσπασε όμως ο Πόλεμος, ήρθε η Κατοχή που κόμισε και στην Κωνσταντία, τόσο μερίδιο των δεινών όσο και τμήμα του διχασμού, όπως σε όλον τον τόπο, ενώ ο Εμφύλιος που ακολούθησε, βάθυνε περισσότερο τις πληγές. Για το χωριό, η κορύφωση του δράματος ήρθε την μέρα της χαράς των Δωδεκανησίων.

Το βράδυ της 10ης Φεβρουαρίου του ’47, τμήμα του Δ.Σ.Ε. επιτίθεται, ανατρέπει την αντίσταση της Πολιτοφυλακής, καταλαμβάνει το χωριό και σε ένα ανερμήνευτο λουτρό αίματος, δολοφονεί δεκάδες αμάχους. Κατατίθενται φρικώδεις περιγραφές για τον τρόπο θανάτωσης και την βαναυσότητα που κυριάρχησε. Ανάμεσά στα θύματα, η 17χρονη Αλεξάνδρα στον τελευταίο μήνα της εγκυμοσύνης της, η Ελένη που δεν είχε κλείσει τα 2 χρόνια της και η Τούλα ετών 10. Το χωριό προοδευτικά ερημώνει, οι κάτοικοί του καταφεύγουν σε μεγαλύτερα αστικά κέντρα, ακολουθώντας την μοίρα των προγόνων τους.

Η Κωνσταντία αποτελεί, άλλο ένα δάκρυ στο μακρόσυρτο κλάμα αυτού τόπου με το ασήκωτο παρελθόν. Συνεχίζει δε, να γίνεται σκηνικό για επικίνδυνους και εξαιρετικά επιπόλαιους πολιτικούς ελιγμούς, με τη συμβολή **των εκπροσώ πων** της εξουσίας, ακόμα και στις μέρες μας. Ας μην γίνει το λίπασμα συντήρησης του μίσους. Κι ας βγουν από την αφάνεια τα θύματα, όχι για να τροφοδοτήσουν τα φαντάσματα του παρόντος με οργή, αλλά για να κρατήσουν την εξώθυρα του παρελθόντος ανοικτή με σέβας και την μεγαλοσύνη της συμφιλίωσης.

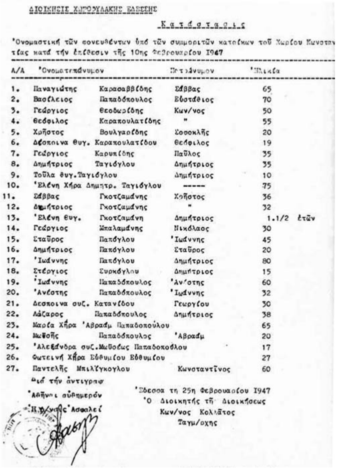

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΕΔΕΣΣΗΣ

Κατάστασις

'Ονομαστική τῶν φονευθέντων ὑπό τῶν συμμοριτῶν κατοίκων τοῦ Χωρίου Κωνσταντίας κατά τήν ἐπίθεσιν τῆς 10ης Φεβρουαρίου 1947

Α/Α	'Ονοματεπώνυμον	Πατρώνυμον	'Ηλικία
1.	Παναγιώτης Καρασαββίδης	Σάββας	65
2.	Βασίλειος Παπαδόπουλος	Εὐστάθιος	70
3.	Γεώργιος Θεοδωρίδης	Κων/νος	50
4.	Θεόφιλος Καραπουλατίδης	"	55
5.	Χρῆστος Βουλγαρίδης	Σοφοκλῆς	20
6.	Δέσποινα θυγ. Καραπουλατίδου	Θεόφιλος	19
7.	Γεώργιος Καρυπίδης	Παῦλος	35
8.	Δημήτριος Ταγιόγλου	Δημήτριος	35
9.	Τοῦλα θυγ.Ταγιόγλου	Δημήτριος	10
10.	'Ελένη Χήρα Δημητρ. Ταγιόγλου	-----	75
11.	Σάββας Γκοτζαμάνης	Χρῆστος	36
12.	Δημήτριος Γκοτζαμάνης	"	32
13.	'Ελένη θυγ. Γκοτζαμάνη	Δημήτριος	1.1/2 ἐτῶν
14.	Γεώργιος Μπαλαμάνης	Νικόλαος	30
15.	Σταῦρος Παπόγλου	'Ιωάννης	45
16.	Δημήτριος Παπόγλου	Σταῦρος	20
17.	'Ιωάννης Παπόγλου	Δημήτριος	80
18.	Στέργιος Συρκόγλου	Δημήτριος	15
19.	'Ιωάννης Παπαδόπουλος	'Ανέστης	60
20.	'Ανέστης Παπαδόπουλος	'Ιωάννης	32
21.	Δεσποινα συζ. Κατανίδου	Γεωργίου	30
22.	Λάζαρος Παπαδόπουλος	Δημήτριος	38
23.	Μαρία Χήρα 'Αβραάμ Παπαδοπούλου		65
24.	Μωϋσῆς Παπαδόπουλος	'Αβραάμ	20
25.	'Αλεξάνδρα συζ.Μωϋσέως Παπαδοπούλου		17
26.	Φωτεινή Χήρα Εὐθυμίου Εὐθυμίου		27
27.	Παντελῆς Μπιλίγκογλου	Κωνσταντῖνος	60

Διά τήν ἀντιγραφήν

'Αθῆναι αὐθημερόν

'Η Ὑ/νσις 'Ασφαλεί

'Εδεσσα τῇ 25η Φεβρουαρίου 1947
'Ο Διοικητής τῆς Διοικήσεως
Κων/νος Κολλᾶτος
Ταγμ/ρχης

Το σύνολο των θυμάτων ήταν 34. Στον κατάλογο αναφέρονται τα 27. Αφού συνέθεσαν τότε, την υπηρεσιακή αναφορά, στην εποχή μας περιφέρονται ως νέα σπορά μίσους σε ακραίες σελίδες του διαδικτύου. Ας βγουν από τα αζήτητα της Ιστορίας για να χτίσουν ένα μέλλον χωρίς οργή, δίχως εμπάθεια και φθόνο. Ας στήσουν μια γέφυρα αν όχι αγάπης, έστω αποδοχής και συνεννόησης. Η περίπτωση του **Κώστα και της Σοφίας** που γεννήθηκε στις στάχτες της Κωνσταντίας, πέρα από παραδειγματική είναι αληθινή.

Νεότερες έρευνες απέδωσαν καρπούς, έτσι τα επτά άτομα, που για διάφορους λόγους δεν περιλαμβάνονται στην λίστα είναι οι: Θεοδωρίδου Παρθένα, Θεοδωρίδης Κωνσταντίνος, απαδοπούλου Δέσποινα, Κοτανίδου Δέσποινα, Μερτσοπύλου Δέσποινα, Παπαδόπουλος Αβραάμ. Τέλος δεν περιλαμβάνεται η Μαρία Ευθυμιάδου, σύζυγος του Σταύρου Ευθυμιάδη, ηγετική μορφή του αντάρτικου του δυτικού Πόντου και μετέπειτα βουλευτή του ελληνικού κοινοβουλίου. Η σωρός της βρέθηκε τις επόμενες μέρες σε χαράδρα του όρους Πάϊκου.

Μισή γενιά αργότερα:

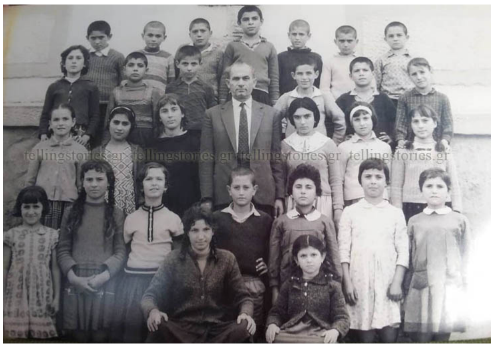
tellingstories.gr tellingstories.gr tellingstories.gr tellingstories.gr

Τα εικονιζόμενα παιδιά ήρθαν στην ζωή, αμέσως μετά το τέλος του ζοφερού κύκλου του Εμφυλίου. Λίγα χρόνια αργότερα, στις τελευταίες τάξεις του Δημοτικού, από όπου και η εικόνα, τους συνδέει ένα κοινό χαρακτηριστικό. Η απουσία χαμόγελου. Απότοκο, ενός βίαιου παρελθόντος, που δεν μπορούσε να σβήσει, έτσι, εύκολα.

Κωνσταντία ‘61- ‘62. Το όνομα του δασκάλου στο κέντρο είναι Γεώργιος Ευαγγελίδης και η πρώτη γενιά μετά τη φωτιά και το αίμα, μεγαλώνει στα απόνερα του διχασμού και στην σκιά της φτώχειας..